GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIŽGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Narodna „ČUVAJMO JUGOSLAVIJU

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50 OGLASI PO SNIZ. TARIFI. — Priopćeno po retku D 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEĐELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 38.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
INOSTRANSTVO D 20 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA III ŠIBENIK, 28 FEBRUARA 1935 BROJ

IZBORNI PROGLAS KRALJEVSKE VLADE

Kr. Vlada izdala je sa potpisom pretsjednika ministarskog savjeta i ministra inostranih poslova gosp Bogoljuba Jevtića, te svih ministara, proglas na birače, kojim se kaže da se po ustavnim propisima ove godine obnavlja Narodno prětstavništvo, Senat i Narodna skupština. Dopunski irbori za Senat već su izvršeni 3 februara, a izbori za Narodnu skupštinu biće 5 maja ove godine. Jugoslovenski narod, prema tome, pozvan je da 5 maja jasno i odlučno kaže svoju riječ, koja se tiče budućnosti Jugoslavije i napretka cijele nacije.

Naš ujedinjeni narod na svim stranama naše prostrane otačbine mora biti do potpunosti svjestan velike odgovornosti koja leži na njemu u ovom času jugoslavenske historije. Treba i ovom prilikom pokazati, da će cio narod, do posljednjeg časa, braniti i očuvati veliko djelo tvorca Jugoslavije, za koje je On sa svoje strane prinio najvišu moguću žrtvu, život Svoj.

Smrt Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja pokazala nam je što je naša najsvetija dužnost kako prema uzvišenom Nasljedniku Njegovom, tako prema narodu i državi. Veliki Kralj poginuo je na braniku države i nacije. Stoga je dužnost svih sinova ove zemlje da stanu na taj isti branik, i da obezbijede svetinju naše nacionalne budućnosti. Svako ustezanje, svako odocnjenje u izvršenju te prve dužnosti, biće neizmjeran nacionalni grijeh. Neka niko ne promisli da djelo narodnoga ujedinjenja može i smije ma od koga i ma čim biti ugroženo ili oštećeno. Stoljeća stoje iza nas, stoljeća stoje ispred nas. More najbolje krvi je proliveno za Jugoslaviju, i more krvi može još biti proliveno, ali Jugoslavija će ostati jedna, nedjeljiva i vječita.

JUGOSLOVENI!

Kraljevina Jugoslavija prestavlja naš ostvareni nacionalni idel u našoj nacionalnoj državi. Narodno jedinstvo i državna cjelina, obezbijeđeni današnjim ustavnim poretkom, neprikosnovena su načela u nutrašnjeg državnog života, koja snažno pedižu jugoslovensku naciju na visinu jedne solidarne cjeline. To jedinstvo i ta cjelina, to je iznad svakog pojedinca i iznad svake političke partije, kao opće narodno dobro, kao velika nacionalna tekovina. Ustav kraljevine Jugoslavije pruža sve mogućnosti za savremenu organizaciju i snažan razvoj nacionalnog socijalnog, privrednog i kulturnog života našega naroda. Mi stoga moramo nastojati da se u duhu načela ustavnih potpuno i što prije trajno organizuje cjelokupan državni i narodni život.

U nacionalnom sjedinjavanju poslije svjetskoga rata, a živeći u razdoblju između dva vijeka, različita po političkim i socijalnim stremljenjima, mi moramo, čuvajući svoju naciju, imati trezvenu glavu za sadašnjost i bistro oko za budućnost. U razboritom poštivanju prošlosti i svjetlih političkih predanja narodnih mi moramo odlučno odbaciti sve zablude koje su nas razjedinjavale i koje su kočile napredak našeg javnog nacionalnog života.

Teška je i opasna zabluda svih onih koji misle, da se naš državni život može vratiti na početku godine našeg državnog i narodnog ujedinjenja. Zabluda je vjerovati da se može preskočiti unazad čitavo jedno pokoljenje, rođeno i odraslo u ujedinjenoj Otadžbini. Zar je moguće bez opasnosti za samu naciju organizovati naš javni život po načelima prošloga vijeka, ili na plemenskoj ili pokrajinskoj ili vjerskoj podlozi? Ne, to više nije moguće.

Mi odajemo iskreno i duboko priznanje bivšim političkim partijama za sve korisno, za sve njihove historijske zasluge. Ali savremeni narodni život i budućnost njegova traže od nas šire pokrete i veće zamahe. Rastrojene i pokrajinski razdvojene, naše nekadašnje političke partije ne mogu više obezbijediti zdrav i napredan javni život. To je danas uvjerenje svega našega naroda. Sa tim uvjerenjem, a za dobro i napredak Otačbine, mi pozivamo sve jugoslovene u istinsku službu Kralju i narodu, bez obzira na kojoj su se strani nalazili u našoj ranijoj političkoj podvojenosti. Mi hoćemo da okupimo sve stvaralačke snage ove zemlje u jednu liniju i u jedan nalet za nacionalnu državu.

Jugosloveni! Nosilac zemaljske liste gosp. Bogoljub Jevtić, predsjednik Ministarskog savjeta i ministar inostranih poslova, i svi kandidati na njegovoj listi odlučni su protivnici svih separatističkih, federalističkih ili prevratničkih težnja. Na tom putu mi ćemo istrajati do kraja, odlučno i neotstupno. Kraljevska vlada, kojoj je na čelu nosilac naše zemaljske liste, izradila je cio svoj radni program, pristupila je njegovom izvođenju odlučno i brzo. Taj program obuhvata mnogobrojna pitanja od kojih zavisi opstanak i budućnost kako zemljoradnika tako i zanatlija, kako idustrijalaca tako i trgovaca, kao radnika tako i činovnika. Ekonomska i financijska pitanja su životna pitanja današnjice. Kraljevska vlada će im posvetiti najveće svoje staranje.

Zatim se govori o blagotvornim mjerama koje je kr. vlada poduzela i koje kani poduzeti u pravcu privrednog ozdravljenja naše države te socijalnog i matgrijalnog pridizanja sviju staleža a osobito seljačkog, koji je privrednom krizom najteže pogođen.

Uređenjem banovina kao upravnih i samouprvnih jedinica na osnovu

Austrijski ministri u Parizu

Kancelar dr. Schuschnigg i min. vanjskih poslova g. Berger-Waldenegg nalaze se momentalno u Parizu i vode pregovore sa francuskom vladom. Na gornjoj su slici od lijeva na desno: austrijski ministar Berger-Waldenegg, francuski ministar Laval, francuski ministar predsjednik Flandin i austrijski ministar predsjednik Dr. Schuschnigg

široke narodne samouprave i de cetracije vlasti, naš državni organ upotpuniće i ojačaće svoje snag sva ova naša skupna pregnuća, a ma djelovima narodnim omog neposredno i sigurno staranje za hov razvitak prema prilikama i rebama njihovim.

Osnovi dobre uprave zahtjevaju mjeran rad u državnoj i samou noj administraciji, i stručno spos a nacionalno ispravan, činovnički dar. Naši istrajni napori biće u ni i u tom pravcu. Dobro pravo je temelj svake dobro uređene ve. Pravni poredak i zakonitost raju biti u potpunosti obezbije Opća teška kriza nije samo u so nom i privrednom životu našem. metenost i zlo u savremenom dr teško se osjećaju osobito u moral pogledu. Narodno prosjećivanje, turno, moralno i fizično podiz cjelokupnog našeg naroda biće s dužnost naša.

JUGOSLOVENI!

Sedam godina će proteći dok ljubljeni mladi Kralj, nasljednik v jugoslovenske baštine, koju je ost Njegov veliki Otac, ispuni svoje ljevsko punoljetstvo i uzme kralje vlast u svoje ruke. U tom cij vremenu, više no ikada, svi nap sva snaga cijeloga naroda moraj k jednom jedinom cilju: potpuno nutrašnjoj konsolidaciji, nacional političkoj, naše države, općem bl stanju i napretku cijeloga naro obezbjeđenju velikih državnih i me narodnih zadataka Kr. Jugoslavije.

Svetinja ovoga zadatka, teret govog izvršenja, leži na savjesti lokupnog jugoslovenskog naroda. nas je, više no ikada u našoj isto potreba nacionalne sloge osnov bitan elemenat za miran razvoj šeg narodnog života i obezbjeđ naše državne i nacionalne budućn Zavjet koji dugujemo Velikom Kr Mučeniku, da ćemo čuvati i očuv Jugoslaviju, može biti stvaran sa tako, ako cijeli jugoslovenski naro svojoj najdubljoj svijesti bude ubje da je, i kao pojedinac i kao cjeli dužan sebi i svom životu, svojoj bodi, da čuva veliko djelo početo Nemanjića i Tomislava, pa kroz kovne žrtve i napore dovršeno naj ćim Karađorđevićem. Potrebno je gvozdena volja i čelična odlučn zavlada svim srcima svih sinova zemlje, u potpunom uvjerenju da goslavija mora biti sačuvana za do za mir i slobodu našega naroda, i za opće dobro i za opći mir.

JUGOSLOVENI!

Mi Vas pozivamo da 5 maja složno i odlučno izađete na biralis i dadete svoj glas za zemaljsku li čiji je nosilac gosp. Bogoljub Jev pretsjednik kr. Vlade.

BEOGRAD, 25 februara 1935.

Slijede potpisi svih članova Vlade.

MARKO M. BRKIĆ:

Vinska kriza i rentabilitet vinogradarstva

Nije potrebno naglašavati važnost vinogradarstva u našoj poljoprivredi u opće a u pasivnim krajevima napose. Prihod od vinogradarstva, u odnosu prama ukupnom dohotku naše poljoprivrede nije velik: cca 1 milijarda Dinara. A površina pod lozom ne zaprema znatan dio ziratne površine naše države. Međutim to nije važno. Važnije je, da je u vinogradarstvu zaposleno cca 600.000 porodica sa cca 2 miljona članova što čini 14·3 posto stanovništva naše države. Te porodice imaju za jedino i glavno zanimanje kultiviranje loze i produkciju vina. Ta proizvodnja omogućavala im je prije da njenim plodovima podmiruju svoje životne potrebe a u isto vrijeme služila im je za uposlenje svoje radne snage. Iz obrade vinograda izvlačilo se čist prinos (renta) od kapitala uloženog u zemlju i naplatu za upotrebljenu radnu snagu vlastitu i na nadnicu uzetu. Danas služi im jedino kao prilika i to isključivo, — jer druge nema — da svoju radnu snagu iskoriste kao izvor dohotka — za nadnicu, koja je niža od prosječne.

Problem rentabiliteta vinogradarstva nije samo od prirodnog nego i od socijalnog značenja. Ako loza ne rodi ili se proizvod slabo unovči, — nema kruha. Iz toga razloga kriza u vinogradarstvu kod nas sa socijalnog gledišta mnogo je važnija nego kriza žitarica. Zemlja uvijek više dava nego što se posije, produktivnost i u losim godinama postoji. A to je glavno da seljak ne gladuje jer uvijek može imati bar kruha. Rentabilnost je tu od manjeg značaja nego produktivnost. Tu naime i ako se proizvodi za tržište nije ovisnost od tržišta, apsolutna „u kopčanost" za pijacu nije takova da bi i malo labavija veza sa tržištem nosila katastrofalne posljedice. Kod proizvodnje vina nije tako. Ovdje nije dovoljno samo produktivnost nego i rentabilnost. Od vina ovdje ovisi sve. Ako se nema žita, vino se ne može jesti, vino se mora unovčiti da bi se kupilo ono što je potrebno. Ako loza ne rodi ili rod propadne, ako se vino pokvari ili se proda ispod cijene koštanja, — težak nema što jesti. Da bi mogli živjeti vinogradari moraju prodati svoje vino sa rentabilnošću. Ovdje je ukopčanost sa tržišta potpuna, novčanost težačke privrede stoprocentna. Od tržišta ovisi život težaka. Problem rentabiliteta ima u Primorskoj i Zetskoj banovini svoje naročito značenje. U drugim područjima države nije od tolike važnosti kao ovde. U tim područjima proizvodnja vina nije jedini izvor dohotka. Osim vina vinogradari tamo proizvode cerealije ili se bave stočarenjem, kultiviranjem voća, industrijskog bilja itd. Stoga mogu oni da lakše snose nerentabilnost vinograda.

Da bi bili jasniji pojmovi o faktičnim uzrocima vinske krize kod nas, da javno mišljenje i mjerodavni faktori ispravno shvatu uzroke ovoj krizi, koji su ranije i od samih stručnjaka u ovim pitanjima (kao što će mo to kasnije navesti), i te kako problematično postavljeni, donosimo niže detaljne podatke o kultivisanju vinograda. Radi skučenosti prostora, ovdje su uzeta u razmatranje obrada vinograda koji radjaju, što je za tumačenje rentabiliteta posvema nepotpuno, tim više što se izostavilo 1) vrijednost zemljišta, 2) 4 god. obrada nasada do rađanja, 3) amortizacija i kamata na uloženi kapitat.

Za ocjenu uzeta je površina od 1 ha = 10.000 m² = 6050 panjeva i prilike koje postoji u Šibeniku a koje su posvema slične onima u ostalim vinogradarskim područjima države.

a)	Rezidba,	radnika 10 à Din. 30 =	Din	300.—
b)	I okapanje	„ 38 „		1140.—
	II „	„ 26 „		780.—
	III „	„ 22 „		660.—
c)	I plivljenje,	„ 10 „		300.—
	II plivljenje i škopljenje	„ 15 „		450.—
	III „	„ 10 „		300.—
	IV „	„ 15 „		450.—
d)	I prskanje galicom 17 hl. po 1¼ kg. = 12 kg. po 6 Din.			72.—
	prevoz rastopine			50.—
	radnika 3			90.—
	II prskanje galicom 17 hl. po 1½ kg. = 25½ kg. à Din. 6 =			153.—
	prevoz			50.—
	radnika 4			120.—
	III prskanje galicom 17 hl. po 1½ kg. = 25½ kg. à Din. 6 =			153.—
	IV „ „ „ „ „ „			50.—
	prevoz			153.—
	radnika 4			50.—
	V prskanje galicom 14 hl. po 1½ kg. = 21 kg. à Din. 6 =			120.—
	prevoz			126.—
	radnika 4			50.—
c)	I sumporisanje 25 kg. sumpora à Din. 3·50			120.—
	radnika 1			105.—
	II sumporisanje 30 kg. sumpora á Din. 3·50			30.—
	radnika 1			105.—
	III sumporisanje 45 kg. sumpora à Din. 3·50			30.—
	radnika 2			157.50
f)	za melioracione radove radnika 8 à Din 30 =			60.—
g)	za periodično đubrenje godišnje po 1500 panja 15 kola à Din 90 =			240.—
	prevoz istog po 50 =			1350.—
k)	dodatak za stavljanje i raznašanje gnojoja radnika 12 à Din 30 =			750.—
	za berbu radnika 25 á Din 25 —			360.—
l)	prevoz masta 9 kola à Din 60 =			625.—
				540.—
RASHO I:	ukupno radnika 210	Ukupno svi troškovi Din.		10.072.—
PRIHODI:	prosječan prinos na ha. 90 hl. masta à Din 0·80 = „			7.200.—
		Deficit Din.		2.872.—

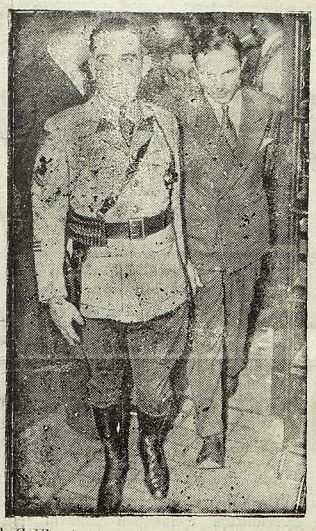
Navedeni podaci su sa boljeg tla (polje) dočim na krševitom i erljenićnom tlu kojeg na primorju ima mnogo, troškovi su prosječno za 35 posto a prinos za 65 posto slabiji od boljeg tla, pa time je još nepovoljnije stanje.

(svršiće se)

Opsadno stanje u Španiji sa prijekim sudovima ponovno je produženo za mjesec dana.

Jedan odred britanskih trupa u Sjaru otputovao je prekjučer na povratku u domovinu.

Hauptmanna vode u ćeliju smrti

U Flemingtonu je Bruno Hauptmann ubojica Lindberghovog djeteta, je dnoglasno osuđen na smrt. Usprkos velikih troškova i malih izgleda za uspjeh, započela je revizija procesa, a smaknuće je odgodjeno

Rezultati privrednog savjeta Male Antante

Prag 28 februara. — Nakon završetka rada privrednog savjeta Male Antante, čitava čehoslovačka štampa opširno komentira taj rad i naročito sa zadovoljstvom podvlači da je taj rad bio plodan i osobito značajan po veze među državama Male Antante, koja, time učvršćuje svoje temelje e da slobodnije i uspješnije uzmogne vršiti svoju pozitivnu ulogu u politici Srednje Evrope i Balkana.

Naš novi parobrod „Princ Pavle"

Jedno od naših najvećih poduzeća, „Baburica" čija se uprava nalazi u Londonu, ovih dana kupilo je jednu modernu i lijepu putničku ladju u Chileu. Brod ima devet hiljada tona nosivosti a može dà razvije brzinu od 14 do 16 uzlova na sat. Ovaj brod je namjenjen prekoocenskom saobraćaju. Predaja ladje izvršena je u Montevideu u prisustvu tamošnjih vlasti. Isticanjem naše državne zastave, brod je dobio ime „Princ Pavle".

Književne vijesti

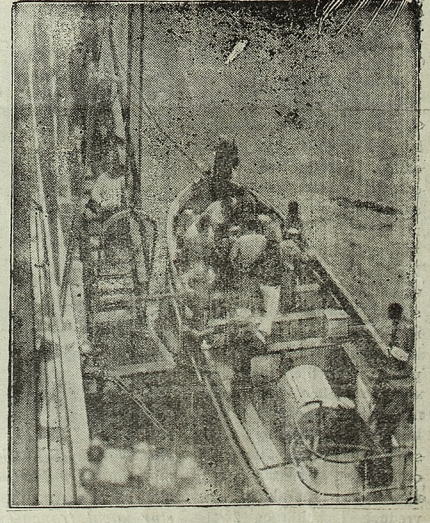
U prošlom br. „Tribune" rekosmo naše mišljenje o Zimmermmanovoj knjizi „Temelji filozofije" u izdanju MATICE HRVATSKE; danas ćemo nešto o prijevodu „Povijest umjetnosti„ Maksa Osborna (preveli Hergetić i Jelošić.) Da je povjest umjetnosti potrebno djelo čitačima, odnosno pretplatnicima M. H., nema suunje i željno će da je pročitaju i vide lijepe slike svi prijatelji umjetnozti. Izdanje je zbilja, što se tiče estetske strane, na čast Matici, ali će se svaki obrazovan čitalac upitati: Zašto g. Osborn (Nijemac) nije u svom djelu nigdje spomenuo ni bizantinsku ni slovensku umjetnost?! Zar nijesu umjetnička djela, vrijedna da uđu u povijest umjetnosti, na pr. divne građevine slovenskih umjetnika: šibenska katedrala Sv. Jakova, trogirska Sv. Ivana, freski po srednjevjekovnim crkvama u Srbiji? Zar naš Medulić Schiavone — nije ravan ponajvećim mojstorima kista ondašnje umjetnosti? Pa — najzad — zar nije Ivan Meštrović stekao djelima svojim da mu ime bude u povijesti umjetnosti? A djela umjetnosti — Rusa, Poljaka, Čeha? P. Mat. Hrv. je i hrvatska i slovenska kulturna ustanova, pa — ne znamo, je li smjela da troši slovenski novac u prijevod jednog nepotpunog — neslovenskog djela, koje može da ima vrijednost za Njemce, ali za nas Jugoslavene — donekle je i nepravedno i nesavremeno, jer nijesmo ni spomenuti — kao umjetnička nacija — u toj knjizi! Kome je M. H. učinila uslugu tim — recimo najblaže — neslovenskim djelom?? Trebalo bi, da već jednom, počnu naše kulturne institucije disati malko i nacionalnim duhom!

Proces zbog marseljskog zločina

Marseille 28 februara. — U drugoj polovini mjeseca marta započeti će proces protiv atentatora Pospišila, Kralja i Rajića. U vezi s time saslušan je na traženje advokata P. Boncoura savjetnik jugoslovenskog ministarstva unutrašnjih posala g. Simonović, koji je dao istorijat terorističke akcije. Pošto je advokat Paul Boncour zatražio da g. Simonović bude ponovno saslušan sa spomenutim atentatorima, to će se još jednom učvrstiti dokazi koji terete marseljske atentatore.

Budite pretplatnici „Nar. Tribune"!

Brodolomci sa „Macona"

Najveći sovjetski zračni brod „Macon" pao je, kao što je već poznato, prigodom amerikanskih vojnih vježba. u more iz još nepoznatih razloga. Posada, koja se sastojala od 83 osobe, spašena je, izim dva čovjeka. Naša slika prikazuje primanje brodolomaca na parobrod „Concord"

GRADSKE VIJESTI

Predavanje g. Dr. O. Frangeša

Danas i sutra na inicijativu Akademskog kluba održaće dva predavanja g. Dr. Oton Frangeš senator i bivši ministar o Hitlerovoj Njemačkoj. Predavanje će se održati u Narodnom Kazalištu. Početak u 19 i po sati. Ulazna cijena 4.- din. parter, đaci parter 3.- din. Galerija 2.- din., loža 2 din., sjedalo 4.- dinara.

—:—

G. Dr OTON FRANGEŠ senator i bivši ministar stigao je sinoć u Šibenik.

Za izgradnju Unske pruge

Na konferenciji koja se održala u nedjelju u Splitu povodom pitanja izgradnje Unske pruge od strane Šibenika prisustvovao je g. Joso Jadronja za Gradsko poglavarstvo, gg. Paja Komesarović i Šime Antić za Udruženje trgovaca sreza Sibenika i Biograd n/m.

Gradsko poglavarstvo je tim povodom uputilo slijedeće telegrame: gg. Pretsjedniku Ministarskog Savjeta; Ministru Saobraćaja i Ministru građevina. U tim telegramima ističe se važnost i potreba ove pruge i moli se za potporu, kako bi do njenog ostvarenja što prije došlo.

Slijepi putnici na parobrodu „Ante Topić"

Na parobrodu „Ante Topić" koji je krcao bauksit za Rotterdam, uhvaćena su pred njegov polazak dva slijepa putnika Čolović Dušan Todorov nezaposleni radnik i Đorić Dušan pok. Ilije mehaničar uvukli su se neopaženo oko 3 sata ujutru u parobrod i sakrili se u mašini ispod „pajola". Ali na njihovu nesreću jedan strojar pred polazak broda pronašao ih je. Na saslušanju oba su izjavila da su imala namjeru da se kao slijepi putnici odvezu u Algeru (Francuska) ili u Rotterdam jer su ovdje već duže vremena bili bez posla, pa su se nadali da će ga tamo naći.

Privedeni su policiji koja će protiv njih povesti postupak.

Za izmjenu voznog reda Jadr. Plovidbe

Povodom novog voznog reda Jadranske plovidbe, o kome smo mi u prošlom broju pisali, Gradsko Poglavarstvo — Šibenik uputilo je u ponedjeljak g. ministru saobraćaja slijedeći telegram:

Gosp. Ministru saobraćaja
Beograd.

Iz razloga vitalnih privrednog sao bračajnih potreba Sjeverne Dalmacije, molimo i tražimo da se u novom voznom redu odobri brza pruga br. 32 Šibenik—Preko—Obrovac, kako je to predložila direkcija Jadranske plovidbe.

Gradsko Poglavarstvo — Šibenik.

Kako smo obaviješteni za uvođenje ove pruge, uputile su slične telegrame i općine Biograd, Preko i Obrovac. Jednako je brzojavilo Udr. Trg.

Interesantno je napomenuti da sve općine u svojim telegramima traže brže pruge i navode: „. . . . kako je predložila direkcija Jadranske plovidbe" dok, koliko je nama poznato, prema predlogu direkcije ova pruga nebi bila brza već obična putnička, koja za razliku od ranije jedino nebi ticala Pag, a isla bi mjesto sa 9 i po sa prosječno 10 milja na sat.

Na kraju ćemo konstatovati veliku skromnost Šibenika, koji od svih neuvedenih pruga traži jedino uvođenje ove. A nemožemo reći da nema udruženja i ustanova kojima je cilj razvijanje i potpomaganje turizma u našem gradu. Ima ih, samo kao što rekosmo, uslijed valjda prevelike skromnosti ćute i čekaju . . . . . dok ne bude dockan.

Gradskom poglavarstvu

poslala je Banska uprava iz Splita cijeli elaborat za gradnju carinarnice kako bi Tehnički odsjek raspisao licitacija u zakonskom roku od 30 dana.

Suma za izgradnju carinarnice odobrena je iz kaldrminskog fonda gradskog poglavarstva Sibenik.

SPORT

TABLE—TENNIS

Zimski turnir za prvenstvo Sibenika

Agilni novoosnovani Table—tennis klub priređuje u nedjelju zimski turnir za prvenstvo Šibenika. Na ovome turniru nastupiće najbolji igrači Šibenika te će borba biti vrlo interesantna pošto se većina igrača nalazi u dobroj formi.

Prijave za učestvovanje kao i bliže informacije mogu se dobiti svakoga dana od 20—21 s. u klubskim prostorijama (do kina „Tesla").

Svečani jubilarni koncerat M. F. D. „Kola"

Na dan 8 marta t. g. proslaviće Masarykovo Filharmoničko društvo „Kolo" 35-godišnjicu svoga opstanka i 85 godišnjicu svoga pokrovitelja g. Dr. T. G. Masaryka predsjednika Čehoslovačke republike. Tom prilikom priseđiće društvo veliki svečani vokalno-instrumentalni koncerat u dvorani novog Sokolskog doma. Na koncertu će sudjelovati najbolje naše pjevačke i muzičke sile, tako da će to biti jedna od najvećih priredaba svoje vrste u Šibeniku. Pored solista nastupiće muški zbor sa 60 članova, ženski zbor sa 30 članova i simfonijski orkestar sa 32 člana.

Postolarska mašina »Singer« prodaje se *u dobrom stanju, a radi stečajne rasprodaje uz vrlo povoljne uslove. — Obratiti se upravitelju stečajne mase:* **Dr. Marinu Cindro — advokatu Šibenik.**

Sokolsko Društvo Šibenik

Čuvajte Jugoslaviju!

Sljedeća braća doprinjeli su svoj obol mjesto ovogodišnjeg plesa: Po din. 100.— M. Pecelj, V. Čok, i Š. Antić. — Po din. 50.— V. Beroš, S. Karković, i K. Sunara. — Po dinara 30.— N. Frleta, I. Belamarić. Po din. 20.— Dr. K. Dobrota, (Skradin), Z. Vulinović, M. Kovač, Lj. Manojlović. Po din. 10.— N. Stošić, Š. Morić, A. Tesija, I. Jakovijević, M. Katalinić, F. Babić. Po din. 5.— Z. Majovsky, D. Milović, B. Vatavuk, Š. Kuvač, Š. Milović, Kino „Tesla", P. Martinis.

Neka je slava Viteškom Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju!

——

Stavljamo do znanja svim članovima Sokolskog društva da je izašlo novo naredjenje u pogledu izdavanja legitimacija i služenja istima. Prema tom naredjenju fotografije na legitimacijama treba da budu produbljene prstenom. Nadalje treba da budu ovjerovljene od strane društva kojim se potvrdjuje njihova puna važnost. Sve legitimacije koje ne budu odgovarale ovim zahtjevima neće imati nikakove vrijednosti.

Pozivlju se stoga svi članovi posjednici legitimacija da iste saobraze prednjem naredjenju što mogu učiniti u društvenoj kancelarlji svakog dana počam od 7 sati na večer pa unaprijed.

Zdravo!

Iz kancelarije Sokolskog društva Šibenik.

Širite „Narodnu Tribunu"

Najvažnije radio emisije

Cetvrtak:

20.45 *Milano* „Falstaff" od Verdia — 20.45 *Rim* Simf. koncert. — 20 *Varšava* sinf. koncert.

Petak:

20 *Oslo* „Madame Butterfly" od Puccinia. — 20.45 *Rim* konc. veče. 20.15 *Varšéva* sinf. konc. povodom 250 godina Bacha.

Šta priča spaseni sovjetski pilot Golubjev?

O spasavanju pilota Golubjeva i njegovih suputnika, čiji je avijon pao na putu u Arhangelsk, stigli su slijedeći detalji:

U Arhangelsku je u ponedjeljak priređena vanredna sjednica trojke za traganje za Golubjevom, kad je najednom zazvonio telefon. Iz sela Iže javljaju, da je Golubjev nađen. U selo je došao ribar Nakovskij, koji je javio da je prilikom prolaska kroz močvare došao do usamljene kolibe, gdje je vidio tri čovjeka kako bezpomoćno leži na snjegu. To su bili pilot Golubjev, mehaničar Kavirznjev i putnik Kružkov. Nakovski im je vratio svjest. Golubjev nije imao snage da nastavi put, te je napisao cedulju, koju je Nakovskij donio u Ižmu. U cedulji Golubjev javlja, da je s mehaničarom i dvojicom putnika uzletio 1 februara. Putem su upali u maglu i jaku vijavicu. Pokazivač za brzine na mašini je prestao funkcionirati i morali su se spustiti na nezamrzle močvare. Prilikom pristajanja se slomila elisa i oštećeni su još nekoji djelovi avijona. Utvrđeno je da je avijon pristao kod rjeke Čivja blizu Ižimskog jezera. Avijon se zario u blato, ali posle male opravke će moći opet letjeti. Kad je Golubjev utvrdio mjesto pristajanja, krenuo je s mehaničarom Kavirznjevom da traži utočište i kod avijona je ostavio putnika Kuznjecova. Golubjev je u cedulji naznačio, da je avijon aterirao na 60 stepeni sjeverne širine i 41 stepenu istočne dužine, da Kuznjecov nema hrane, da treba baciti ma hranu i šibice. Sam Golubjev i njegovi suputnici su 18 dana gladovali, probijajući se kroz močvare i neprolazno šumsko džbunje.

Kako je ta vjest stigla iz Arhangelska su poslane dvoje aerosaonice u pravcu Iže, gdje su našli Golubjeva i njegove suputnike.

Poslje dolaska u Arhangelsk je Golubjev detaljno pričao o havariji avijona i osamnaestodnevnom stradanju u šumi i baruštinama.

Avijon je poslje polaska iz Lešukonska — prjča Golubjev — stalno održavao pravac. Ali nad Pinegom je upao u gustu maglu, tako da se moralo aterirati. Hrane smo imali malo — tri table čokolade, pecivo, dva kilograma putera. U avionu smo ostali šest dana u toploj kabani, u kojoj je Kavrznjev napravio furunicu. Napravili smo male smuče, kod avijona smo ostavili Kuznjecova, čije zdravstveno stanje nije dozvoljavalo da krene na dalek put i mi tri smo krenuli na put. Prije polaska smo podjelili hranu. Kuznjecovom smo ostavili krzna, furunu, šibice, ulje za motor. Putem smo ponekad čuli sirene i huku motora letećih aeroplana, iako ih nismo vidjeli. Odlučili smo da idemo za glasom sirena, ali dubok snjeg i gusta šuma su nas sprečili. Zbog toga smo krenuli na jug.

Tri dana i tri noći su bluduli u dubokom snjegu, spavali su u šumi i odjelo sušili pored naložene vatre. Kad su se Golubjevove čizme potpuno raspale, načinio je nove od koženih rukavica i vezao ih je na nogu žicom. Napredovali su brzinom od jedva šest kilometara za 24 sata, jer je put bio neobično težak, a putnici su bili već iscrpeni. Trećeg dana su putnici stigli do kolibe, koja je bila na obali rjeke Čivje. Kad su se orijentirali na mapi, na kojoj je jedan centimentar iznosio deset versti, odlučili su da krenu protiv struje. Putem su posjetili tri kolibe i u jednoj su našli sjekiru i testeru. Time su mogli da se snabdu drvima. U posljednjoj kolibi su našli samovar. Brodolomci su se hranili prpom, korom i sjenom, što su kuvali u samovaru. Kad su pokušali da odu od posljednje kolibe dalje potpuno su izgubili orijentaciju i vratili su se natrag. Tamo ih je našao Nakovskij, koji je išao po rjeci Čivji i primjetio tragove njihovih smuča.

„Svo vrijeme sam bio uvjeren da ćemo biti spaseni, priča Golubjev, i uvjeravao sam moje prijatelje, da će se preduzeti sve moguće da nas nađu. Ta čvrsta vjera nam je davala snage, da smo mogli izdržati tako velike patnje".

Direktor centralne arhangleske poliklinike Habarov je saradnjama zvanične agencije telefonom javio, da je zdravstveno stanje pilota Golubjeva, mehaničara Kavrznjeva i putnika Kružkova potpun zadovoljavajuće. Golubjev, Kavrznjev i Kružkov nemaju smrznutih djelova tjela, osjećaju samo veliku slabost, koja je dakako shvatljiva, jer su dugo vrjeme bili uopšte bez hrane. Dobro su raspoloženi. Za sada se nalaze u bolnici.

Načelnik glavne uprave građanske vazduhoplovne flote Unšlht je proglasio slijedeće o ateriranju pilota Golubjeva.

„Meteorološke prilike sjevernih krajeva pretstavljaju zimi vrlo često neobične smetnje djelatnosti naših pilota. Vazduhoplovna pruga Arhangelsk-Lešukonskoje-Ust Pilma nema na zemlji dovoljno postrojenja za prelež i na mnogim mjestima uopšte nema radio svetionika. Piloti koji lete na toj pruzi moraju imati ne samo vanredan smisao za ispravnu orijentaciju nego i veliku spremu za upravljanje avijonom nepoznatim krajevima. Pilot Golubjev radi na toj pruzi od 15 januara 1935 g. Već prilikom prvih letova je ispoljio izvjesnu slabost u orijentiranju, koje ga je 29 januara primorala da pristane i da se ispomogne u orijentaciji. Prilikom posljednjeg leta se opet prevario i teške meteorološke prilike, magla i snjeg, primorale su ga da pristane na nesmrznutoj bari.

Skupština Zadruge državnih službenika za nabavku namirnica u Šibeniku

U nedjelju 3 marta održaće se XII godišnja skupština ove naše gradske ustanove. Skupština će se održati u 9 sati prije podne u dvorani Sokolskog doma. Primili smo završni račun za 1934 g. iz kojeg proizlazi kako lijepo ova zadruga napreduje što služi na čast agilnim odborima koji stoje na čelu ove zadruge.

Za danas se nećemo osvrćati na brojke završnog računa dok ovaj ne bude od skupštine odobren, ali radi informacije građanstva donosimo članak štampan u XII broju mjesečnika „Zadrugarstvo" glasnik Saveza N.Z.D.S.

RAD NABAVLJAČKE ZADRUGE U ŠIBENIKU

S godinom 1934 završava Nabavljačka zadruga u Šibeniku 12 tu godinu svog plodnog rada. Osnovana odmah poslije napuštanja naše teritorije od strane italijanskih okupacionih vlasti, morala je da prođe mnoge teškoće prouzrokovane bilo od neprijatelja van redova zadrugara, bilo usljed predrāsuda, nepovjerenja pa i sebičnosti samih članova. Uprave koje su se u toku godina mjenjale, znale su da je vode sa više ili manje sreće ka uvjek boljim uspjesima, koji su sve ubjedljivije dokazivāli, da je domaćinstvo državnih službenika našlo u nabavljačkoj zadruzi najboljeg zaštitnika. Tako je razumljivo, da se je ova zadruga dosta brzo razvila u jaku potrošačku ustanovu, koju vidimo da nas čvrstu i snažnu među prvima u borbi za pravednu cjenu i dobro svojih članova.

Ali i sam početak radā ove zadruge, kao što nam dokazuju podaci iz 1923 g., kada je zadruga donjela svoj prvi bilans, nije bio baš skroman, jer je i prvo oduševljenje učinilo svoje. Robe je bilo naime prodato za skoro 500.000.— din., postignut je čist višak od din. 35.000.— a upisalo se 537 zadrugara. Već naredne godine zadruga je pretrpila mali neuspjeh i završila poslovanje sa gubitkom, što je imalo za posljedicu da je promet u 1925 g. nazadovao na 440.000.— din. Poslje ovoga zadruga je čvršće koraknula napred i u 1928 g. postigla promet od 1,100 000.— dinara. Tu su njezin zadatak znatno poduprle i prilike same, koje su s obzirom na opštu nesigurnost u privredi išle konzumnom zadrugarstvu kao solidnoj organizaciji potrošača osetno u prilog. U ovo doba padu ideja i odluka o gradnji zadružnog doma, koja nije imala dovoljno realnog oslonca ali ipak uz saradnju Saveza privedena u djelo.

Poslje godina povoljnog razvoja i napretka bude i ova Zadruga pogođena usljed lošeg pogoršanja prilika, pa je g. 1931 završena sa neznatnim viškom od 7.000.—, i ako je promet iznosio din. 1,200 000.— Nova uprava je poslje skupštine u 1932 god. sa mnogo volje prihvatila povjereni posao i preduzete mjere za poboljšanje poslovanja postigle su očekivani uspjeh. Promet je povećan u 1933 g. na din. 1.752 000.— a čist višak iznosio je din. 85.000.— Redovi zadrugara pročišćeni su, kod kreditiranja počelo se strožije primjenjivati pravilnika o ustupanju robe na poček; kod nabavaka robe išlo se oprezno napred i prodavaonica je snabdjevena potrebnom novom robom; režije su uprkos povećane djelatnosti — smanjenje; kalo na robi sveden je konačno na dopuštenu mjeru, a fondovi su porasli na preko din. 220.000.— Da bi se zadrugarima pružilo što više koristi, uprava je donjela odluku da podigne zadružnu električnu pekaru; najzad treba napomenuti, da postoji nacrt. da Nabavljačka zadruga u Šibeniku organizuje snabdjevanje državnih službenika zadrugara u Kninu, Vrlici, Skradinu, Drnišu itd., po ugledu na mariborsku nabavljačku zadrugu, koja snabdjeva životnim namirnicama sva okolna mjesta.

Tako vidimo, da je Nabavljačka zadruga Šibenik ipāk uspjela da svoje poslovanje povede u dobrom pravcu, što je u glavnome zasluga današnje uprave, koja se pod predsjedništvom g. Krešimira Novaka svesrdno zalaže, da bi cjeli rad zapruge bio što potpunije u snaglasnosti sa načelima ročdelskih pionira. Uspjehu zadruge doprinjeli su osjetno i svjesni zadrugari, koji isključivim snabdjevanjem svojih potreba u zadružnoj prodavaonici i urednim ispunjavanjem svojih obaveza pomažu rad uprave. Treba još samo da se zavedu garantni ulozi i da se potraživanja od zadrugara svedu na najmanju mjeru, kako bi zadruga mogla u buduće da raspolaže sa više prometnog kapitala.

— —

Pored Nabāvljačke zadruge osnovana je u Šibeniku 1932 g. i Zadruga za nabavku kredita, koja se također vrlo ljepo razvija. Karakteristična za ovu mladu zadrugu jeste činjenica, da je postigla u praven primjeno najvažnijeg zadružnog načela, načela samopomoći vrlo povoljan rezultat, naime: prikupila je za kratko doba svog opstanka ljepa sopstvena sredstva, što je dokaz povjerenja koje uživa, a i svjesti članova: da treba najprije ispuniti dužnost, da bi se steklo pravo. Stalne štednje ima din. 18.000.— Udjela din. 62.0000.— a uloga dinara 50.000.—, tako da su zādrugari (ako uzmemo u obzir i fondove) stvorili jednu trećinu kapitala, sa kojim Zadruga raspolaže, a koji iznos din. 500.000.— — el.

Ovim je člankom prikazan cijeli dvanaestogodišnji rad ove ustanove.

Ministarstvo šuma i ruda naredilo je pregled rada preduzeća sa italij. kapitalom „Monte Promina"

Radnička komora u Splitu nedavno je uputila jednu predstavku Ministarstvu šuma i rudnika povodom poslovanja italijanskog ugljenokopnog društva „Monte Promina" u Drnišu. Ta prestavka naročito se odnosila na radničke nadnice, koje su vlasnici u posljednje vrijeme počeli sistematski da cbaraju, te su radi toga ponikla nezadovoljstva i štrajkovi u radničkim redovima.

Ministarstvo je sada uputilo na lice mjesta dva svoja rudarska inženjera da na licu mjesta izvrše cjelokupan pregled poslovanja u rudnicima pomenutog društva. Istovremeno je naložilo Banskoj upravi u Splitu i Beograd. Radničkoj komori, da također pošalju po jednog svog pretstavnika, koji će sa pomenutim izaslanicima Ministarstva zajednički izvršiti povjerenu im dužnost.

Komisija je stigla u Drnišu u utorak. (š)

Prodava se: nekoliko rabljenih pisaćih stolova. ormar za tiskanice, werthein blagajna mala i velika.

Knin

Knin, 10 II-1935.

Nijesam vam javio o dvijema stvārima u Kninu, bez kojih Knin ne bi bio — Knin! To je starodrevna tvrđava i „Muzej Starohrvatskih starina" koji je — ove godine prenesen u tvrđavu. Ko je došao na ideju, da se muzej smjesti u tvrđavu, zaslužio bi spomenik na muzeju u tvrđavi! Ali — i tvrđavi i muzeju fali treća — pojava, bez koje se ne može zamisliti Kninski muzej, a to je ličnost, koja je zasnovala muzej: dična, neumorna, svježa starina — fra Lujo! On je bio protivan da se muzej seli u tvrđavu, ali „vis major" (po amošnju — muss major) rastavi živu starinu od kamenih starina, pa zaslužnom fra Luji o teše starohrvatsko kamenje i pokopaše ga u pretpotopne litice historijske „fortice" Kninske! Dođe mlada sila „provešur", koji će da traži nepronađene starine Kninskih starohrvatskih vjekova — kao kustos muzeja, ali ta riječ „kustos" doživje, po pučkoj, a mošnjoj etimologiji, ovakove glasovne promjene: „košut mužeja, kesten mužeja, kužol" i t. d., a Ivan, bivši poslužnik muzeja prisvoji titul „čuvar tvrđave", jer nekako — malo je značenje — poslužnik muzeja. Muzej u tvrđavi ima dvije prednosti: kamenje tj. iskopine biće dobro „luztovane" na onoj visini, a drugo „hodočasnici" muzeja imaju prigodu da im se proširе pluća i da se naužívaju pogleda — panorame — zbilja veličanstvene, sāmo svoje „hodočašće" valja da u priliče u ljetnoj sezoni! O tvrđavi i muzeju, ili o ta dva muzeja zajedno, pisaću vam što prije.

š — ž

Tijesno

Tijesno, 25 II.

Mjesno Sokolsko društvo — Pozorišni odsjek, priredilo je jučer 24 II u svojim prostorijama svoju ovogodišnju prvu prestavu, prikazujući dramske epizode iz Srpsko Austrijskog rata i iz posljednjeg života Srba, Hrvata i Slovenaca, „Pod Krstom" i „Poslije Oslobodjenja" od R. J. Odavića.

Interes za ovu priredbu bio je velik, jer je osim domaćih posjetilo ovu i lijepi broj gostiju iz okolice.

Diletanti su sa puno volje, shvaćanja i zanosa svojom glumom zadovoljili publiku, pri čemu se naročito istakla G ca Slavka Bēlasu ulozi Ivanke ud. majora Rankovića.

— — —

Mjesno Glazbeno društvo „Hartić" kao svake, tako i ove godine priređuje 2 marta u Vili Meštrov svoj Veliki ples.

Osim domaćih interesira se za ovu priredbu i veliki broj gostiju iz okolice pak se očekuje, da će i ovogodišnji ples naše glāzbe postići u svakom pogledu zadovoljavajući uspjeh.

— — —

Tijesno, 26 II.

U Tijesnome se dogodila jedna senzacija na koju su se zgrozili svi varošani na postupku narednika žandarmerije i jednog žandarskog kaplara.

Jere Mijić rečeni Gačo, jutros je imao da ukrca robu trgovcu Mati Olivaru, ovaj mu je isplatio zaradu. Gačo umijesto da podje kući, on je pošao u krčmu te popio zaradu. Tako pijan uputio se kući, putem je opsovao jednom licu oca i majku. Na to je došao žandārmerijski narednik te je stao brutalno da sa Gačom postupa turivšiga tako jako da je sa licem pāo na zemlju. No ovaj postupak su zapazili svi gledaoci te su ga i osudili.

Stankovac

Stankovci, 24-II.

U drugoj polovici mjeseca februara održan je ovdje maslinarski tečaj za prilike amošnjeg kraja, a kojim je rukovodio sreski poljoprivredni referent Ing. Malešević Boris.

Pored teoretskih predavanja, kurzistima su bile pružene i praktič. poduke sa vježbama. oko racionaliz ranja i intenziviranja maslinarstva k je predstavlja za amošnji kraj ek nomsku važnost prvog reda.

Uspjeh tečaja bio je veoma dobar Pri završetku dijeljene su nagra u naslinarskom alatu desetorici m đu marljivim i vrijednim kurzist m

P. R.

Udala se najbogatija žena svijet

Doris Duke, nasljednica milijon udala se sasvim tiho za amerika skog trgovca James Cromwella. Iz nadno vjenčanje izazvalo je u Am rici veliku senzaciju. Ovo je pr slika Doris Duke za mužem bračnom putovanju.

Drniš

Drniš, 24 II.

Proslava Štrosmajera

Danas je ovdašnje sokolsko Društ priredilo vrlo uspjelu zabavu u sp men Velikog Jugoslavenskog Biskup Štrosmajera. Zbog naročitih razlo ova je priredba odložena bila zadar

Prije samog početka, načelnik kola, brat Filip Kulušić, ovd. učit održao je lijepo predavanje o Bisk pu Štrosmajeru, evocirajući njegov vot i rad kao Velikog apostola jug slovenskog, iznoseći Njegovu veli jugoslavensku dušu, njegov napor sve prepreke izmedju jedne i dru vjere prekine, i da tako spremi p narodnom jedinstvu. Naročito je p davač podvukāo tjesne veze izme Biskupā Štrosmajera i pretstavni srp. pravoslavne Crkve. Na posljet iznio je Štrosmajerovo pismo, u ko šalje svoj blagoslov Slavenskom S

Sve tačke programa koje su izv đane od svih sokolskih kategorija, spjele su preko očekivanja, osob vježbe: „Novo pokoljenje". „More drianski", i „Biljana" sa lijepim preciznim izvođenjem osvojile su p sutne, koji su frenetičkim pljeskanj nagradili vrijedne vježbače na čelu agilnim radnicama: Vilmom Mudro i Rosom Njeguš. Sve vježbe prāće su sa klavirom od g đe Zlata Štrkalj.

Dvorana je bila napunjena sa p sjeticcima.

Sokolsko Društvo uz saradnju snovne škole, sprema se kroz najk će vrijeme, da priredi jos jedan priredaba.

Soko.

Štampa i vlasništvo: Odlik, Graf. Zavod Tisk E. VITALIANI i SIN, Šibenik Odgov. urednik, Hamilkar Vitaliani